

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

§. XXXIII. Corollaria quædam practica deducta ex decisis §. superiore.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

§. XXXIII.

Corollaria quaedam practica deducta ex decisio §. superiore.

274. **C**orollar. 1. Uxor per se loquendo non tenetur reddere debitum viro ebrio, quia non petit modo humano, per accidens tamen, ut si sit periculum incontinentiæ, est reddendum, Sanch. *lib. 9. de Matr. D. 23. num. 12.*

Corollar. 2. Incitare ebrios, stultos, aut infantes ad verba blasphemia, ac reliqua, de quibus à *num. 267.* non esse mortale, nisi fiat incitatio ex affectu pravo in proximum, vel DEUM, quia per dicta non retinent in eo statu malitiam objectivam, Laym. *lib. 1. tract. 4. cap. 10 num. 3.* Tanner. *tom. 2. D. 4. q. 8. num. 143.* loquens de amentibus, quibus æquiparantur ebrii & *venter Dist. 35.* approbat Gobat *Theolog. Juridico-Mor. cap. 9. num. 63.* addens iram nulli noxiam, & *cap. 19 num. 47.* oppositum esse decidendum de retinentibus malitiam ita CC.

Corollar. 3. Ebrium deobligari confiteri peccata non solum verbalia, sed etiam realia, seu actiones commissas in ebrietate retinentes malitiam objectivam, cum hoc tamen discrimine, quod verbalia non retinentia malitiam nec in se, nec in causa sit obligatio exponendi per *num. 273.* retinentia verò non debent in se exponi, quia in se non sunt peccata per *num. 260 & seqq.* Gobat *cap. 9. n. 13.*
R. P. Karch. *Diff.*

cum Lugo *de Pœnit. D. 16. num. 440.* & pluribus aliis contra allegatos, supra *nu. 261.* Vide *num. 266.* ubi de actibus retinentibus malitiam.

Corollario quoad partem secundam non obest praxis proborum virorum ac confessoriorum de necessitate confitendi talia peccata, quia praxis nititur falso supposito, quod actiones illæ sint formaliter, ac in se peccata, Raynaud. *in Morali discip. Dist. 4. quest. 1. num. 119.*

Unde occidens in ebrietate præviso homicidio sufficienter se expectorabit dicendo: semel me inebriavi prævidens proximum periculum occidendi unum, quin debeat exprimere à se hunc lethaliter vulneratum, aut secutum homicidium, nisi hoc sit reservatum. In ebrietate pessimè tractans uxorem cum liberis sufficit, si dicat: ter fui ebrius, licet confueverim barbarè tractare liberos, & uxorem, Gobat à *num. 16.* Vide *nu. 260. in fine.*

275. Corollar. 4. Jactantes se, quod insigniter alios propinationibus immerferint usque ad mentis alienationem peccare mortaliter, si gloriantur formali inebriatione, quia quarunt gloriam ex offensa DEI mortali, in quo quia gloria aequaliter displicet DEO, si se jactans non complacet sibi in peccato, seu de eo non gaudet, fit, ut se jactans non oblige-

ligetur explicare speciem peccati, de quo se jactavit, sed satisfacit dicendo, quod toties se jactaverit de mortali culpa Pal. *p. 1. tract. 2. D. 2. p. 11. num. 5.* contra Sanch *lib. 1. in Decal. cap. 3, num. 13.* Cujus opinionem approbat, si jactantia conjunctum sit gaudium, hoc enim omnino variatur specie morali pro specifica diversitate peccatorum, de quibus fit jactantia.

Nihilominus jactantes se communiter non esse reos mortalis existimat Gobat *cap. 13. num. 63.* quia multi non apprehendunt gravitatem malitiae in tali gloriatione; Rationem dat ex Pal. *num. 2. Less. lib. 2. de Just. cap. 47. dub. 6. num. 42.* quod Jactantia hæc sit de dexteritate, aut modo, quo compositores vino sunt sepulti.

Providè tamen monet Gobat *n. 64.* Si materia jactantiae sit ejusmodi, quæ per solam sui recordationem apta est potenter excitare appetitum, uti sunt res venereæ, sumpta vindicta de aliquo, durante adhuc in eum rancore, tunc non facile præsumi potest non intervenisse complacentiam, cum ut plurimum soleat adesse, & ita in dubio est præsumendum.

Hic obiter addit Gobat *num. 65, ex Pal. & Dicastill. de Pœnit. D. 9. dub. 8. num. 490.* Sicut jactantia de narratis peccatis seclusa complacentiam sunt in infima specie malitiae, ita omnis voti transgressio in quacunque materia interdicta, aut præcepta est ejusdem infimæ speciei.

276. Corollar. 5. Sive quis cum dubio periculo, sive cum certo secuturi e. g. homicidii in ebrietate, se inebriet, certum est utrumque per ebrietatem con-

trahere malitiam homicidii mortalem, minùs quidem gravem cum periculo dubio, quàm cum certo, quia homicidium est minùs voluntarium, cujus eventus est dubius, quàm dum est certus, Arriag. *Tom. 3. Theolog. D. 44. à num. 10.*

Controverti tamen potest, utrum homicidium dubiè prævisum specie morali differat ab homicidio prævisum in periculo certo? cit. Arriaga propendet in affirmativam, qua in morali aestimatione periculum certum, & dubium specie morali differunt, idque patet in mercatore, qui licitè navigat cum dubio periculo submersionis, illicitè autem certus de submersione ut si ei revelaretur.

Hinc rectè colligit Gobat *cap. 9. num. 53.* quod ebrius debeat exponere, an se inebriaverit cum periculo dubio, aut certo eventus prævisi, ac secuti in ebrietate, probabiliter tamen ab hac explicandi necessitate liberat, quia ceteri DD. distinctionis præfati duplicis periculi non meminerunt.

Et si fermo sit de peccatis, quæ consumantur in opere externo, aut in potentia distincta à voluntate, sive ea sint juris divini, sive naturalis, Vasq. *1. 2. D. 101. cap. 5. num. 16.* dico ejusmodi peccata commissa ex ignorantia vincibili non distinguuntur specie morali à peccatis scienter patratis, quam opinionem secutus sum olim de humanis Actibus *num. 184.* ex hac ratione: opera externa sive scienter, sive ignoranter facta manent substantialiter invariata, ergo si adest sufficiens ratio voluntarii, nempe indirectè pendens à cognitione culpabilis ignorantia, cujus voli-

volitio est indirecta volitio operis mali ex illa facti.

277. Corollar. 6. Etsi ebrietas non sit vitium omnium gravissimum, est tamen (si libidinem excipias) omnium fecdissimum, & probrosum, pars prior probatur, quod peccata contra virtutes Theologicas sint graviora uti pulchrè probat D. Th. 2. 2. *quest.* 150. a. 3. hisce verbis: tantò aliquid est gravius malum, quantò majore bono privar, *quandoquidem per hoc dicitur esse malis, quod privar bono: manifestum est autem, quod bonum divinum est majus, quàm humanum, & ideo peccata, que sunt directè contra DEUM sunt graviora peccato ebrietatis, quod directè opponitur bono rationis humana.* Unde cum usus rationis sit nobilius bonum usu rerum extenarum, ebrietas est gravior furto, Gobat *cap.* 7. *num.* 4. Pars posterior facile patet, quod nullum vitium ita pugnet cum excellentia hominis, quàm ebrietas, æquat enim illum bestiis, privatque summâ gloriâ, nempe lumine rationis, quod est fons primus omnis virtutis.

Corollar. 7. Stultos, puerosque ante usum rationis inebriare non est culpa mortalis, secluso periculo gravis invale tudinis, aut alterius mali ab iis commit tendi, unde si quis frequenter puctos in-

ebriet, non excusaretur à mortali, tum quia ebrietas tenella ætati graviter nocet, tum quia ex contracta consuetudine post lumen rationis expositi sunt manifesto periculo mortaliter peccandi. His seclufis malis Ratio Corollarit est, quod in his propriè non possit dari ebrietas, hujus enim malitia est privatio usûs rationis, eo nec stulti nec infantes privantur, Gobat *c.* 13. *n.* 39. & 40.

Corollar. 8. Foro externo non esse vitio vertendum, quod ebrios ob delicta in ebrietate patrata puniat, qui aliàs in foro interno sunt innocentes, sic ante annos circiter triginta Græcii quidam capite plexus est ob trajectam in ebrietate fœminam, quia forum externum, cui interna sunt occulta, procedit ex præsumptionibus, præsumit enim notitiam, seu sufficientem rationis usum ad peccatum, Gobat *c.* 9. *n.* 69.

Corollar. 9. Non esse mortalem detractionem, si quis referat crimina gravia de aliquo audita ex ore ebrii, quia nullus sine temeritate potest illa habere pro veris per *num.* 248. sed hoc ipso detra ctio nequit esse mortalis per se loquendo.

